

ПОЗАКЛАСНИЙ ЗАХІД

Автор:

Фалько Володимир Вікторович,
учитель трудового навчання
Бучанської загальноосвітньої школи I-
III ступенів №4, спеціаліст другої

категорії

Тема: «Вибір професії, або задача з багатьма невідомими»

Година спілкування.

Мета: підвищити рівень поінформованості із питань профорієнтації; розширити знання про світ професій; допомогти учням визначити власні професійні інтереси; показати важливість та позитивні сторони улюбленої роботи; виховувати якості справжнього професіонала.

Форма проведення: круглий стіл.

Обладнання: профорієнтаційні стенди (рекламні листи, плакати тощо), комп'ютерна презентація, вислови про професії.

Методи, прийоми: «відкритий мікрофон», «гранування», «мозковий штурм», робота в групах, «ярмарок».

Епіграф: «Життя — це ряд зусиль. Ми бачимо мету, але не завжди бачимо дорогу. (В. Шкловський).

Хід заняття.

1. Організаційний момент.

Психологічне налаштування на роботу (слайд 1).

(Узявшись за руки, учні промовляють девіз класу: «Всі разом ми — найкращий клас. І це ми доведемо ще не раз».)

Учитель. Як ви розумієте слова, взяті за епіграф нашої зустрічі (слайд 2)?

(Учні висловлюються у формі «відкритого мікрофона».)

Учитель. Мабуть, ви вже неодноразово замислювалися над питанням (слайд 3):

- Як не розгубитися серед розмаїття шляхів у майбутнє?

Саме це проблемне питання і зумовило вибір теми нашої з вами зустрічі за «круглим столом».

2. Оголошення теми і мети заходу (слайд 4).

Учитель. Що ви очікуєте від нашої зустрічі? Які завдання ставите перед собою (слайд 5)? Проблема вибору професії є надзвичайно важливою в наш час і непростою. Це дуже серйозний крок. Це питання було, є і буде актуальним завжди.

3. Результати випереджальної роботи групи учнів.

Учитель. Як відомо, у світі є понад 40 тисяч професій. Які ж саме користуються найбільшою популярністю на ринку праці?

(Учні представляють результати соціологічного опитування «Найпопулярніші професії». Форма представлення — діаграма, усний коментар, відеоролик тощо.

Запитання:

- Ким Ви працюєте?
- Які професії, на Вашу думку, зараз найпопулярніші?

4. «Мозковий штурм».

- Хто з вас уже визначився з вибором професії?
- Звідки ви дізналися про цю професію?
- Які чинники обумовлюють вибір людиною тієї чи іншої професії

(слайд 6)?

- Чому стільки уваги приділяється вибору професії?
- На що впливає вибір професії в майбутньому (слайд 7)?

5. Класифікація професій (слайд 8).

Учитель. Вирізняють 5 видів професій:

людина — людина;

людина — знакова система;
людина — художній образ;
людина — природа;
людина — техніка.

Запрошуємо на «ярмарок» професій (*слайд 9*). Тут ви дізнаєтеся про різні сфери діяльності людини, про переваги та недоліки професії, про те, де і як можна здобути ту чи іншу професію. Будьте активними учасниками круглого столу.

(Пам'ятка учасника круглого столу. Обговорення.)

Завдання. Визначте, до якого типу належать професії ваших батьків.

«Ажурна пилка».

Робота з використанням дидактичних карток.

Картка 1. «Людина — природа».

Представників цих професій поєднує одна дуже важлива якість — любов до природи. Але любов не споглядальна, котра притаманна практично всім людям, які вважають природу найбільш сприятливим середовищем для відпочинку, а діяльна, пов'язана з пізнанням її законів і їх застосуванням. Одна справа — любити тварин і рослини, бавитися з ними, радіти їм. І зовсім інша — регулярно, день у день доглядати за ними, спостерігати, лікувати, вигулювати, незважаючи на особистий час і плани.

Фахівець зобов'язаний:

- . усе знати про живі організми;
- . прогнозувати можливі зміни в них і вживати відповідних заходів;
- . бути ініціативним і самостійним у розв'язанні конкретних завдань;

бути турботливим, терплячим, далекоглядним;

бути спокійним і врівноваженим.

Предметом праці для представників більшості професій типу «людина — природа» є:

- тварини, умови їхнього зростання, життя;
- рослини, умови їхнього вирощування.

Фахівцям у цій сфері доводиться виконувати такі види діяльності:

- вивчати, досліджувати, аналізувати стан, умови життя рослин або тварин (агроном, мікробіолог, зоотехнік, гідробіолог, агрохімік, фітопатолог);
- вирощувати рослини, доглядати за тваринами (лісівник, рільник, квіткар, городник, птахівник, тваринник, садівник, бджоляр);
- проводити профілактику захворювань рослин і тварин (ветеринар, лікар карантинної служби).

Психологічні вимоги професій «людина — природа»:

- розвинена уява, наочно-образне мислення, гарна зорова пам'ять, спостережливість, здатність передбачати й оцінювати мінливі природні фактори;

оскільки результати діяльності виявляються лише за досить тривалий час, фахівець повинен мати терпіння, наполегливість, має бути готовим працювати поза колективами, іноді за нелегких погодних умов, у бруді й т. ін.

Картка 2. «Людина — техніка».

Особливість технічних об'єктів полягає в тому, що вони, як правило, можуть бути точно виміряні за багатьма ознаками. При їхній обробці, перетворенні, переміщенні або оцінюванні від працівника вимагається точність, визначеність дій. Техніка як предмет праці надає широких можливостей для новаторства, вигадки, творчості.

Важливі умови для успіху в цій сфері:

- технічна фантазія;
- здатність подумки поєднувати і роз'єднувати технічні об'єкти та їхні частини;
- практичне мислення.
- Предметом праці для представників більшості професій типу «людина — техніка» є: технічні об'єкти (машини, механізми);
- матеріали, види енергії.

Фахівцям у цій галузі доводиться стикатися з такими видами діяльності:

- створення, монтаж, складання технічних пристроїв (фахівці проектують, конструюють технічні системи, пристрої, розробляють процеси їх виготовлення. З окремих вузлів, деталей складають машини, механізми, прилади, регулюють і налагоджують їх);
- експлуатація технічних пристроїв (фахівці працюють на верстатах, керують транспортом, автоматичними системами);
- ремонт технічних пристроїв (фахівці виявляють, розпізнають несправності технічних систем, приладів, механізмів, ремонтують, регулюють, налагоджують їх).

Психологічні вимоги професій «людина — техніка»:

- гарна координація рухів;
- точне зорове, слухове, вібраційне сприймання;
- розвинене технічне й творче мислення й уява;
- уміння переключати й концентрувати увагу;
- спостережливість.

Картка 3. «Людина — знакова система».

Ми зустрічаємося зі знаками значно частіше, ніж зазвичай уявляємо собі. Це цифри, коди, умовні знаки, природні або штучні мови, креслення, таблиці, формули. У будь-якому разі людина сприймає знак як символ реального об'єкта або явища.

Щоб успішно працювати в будь-якій професії цього типу, необхідно вміти:

- абстрагуватися від реальних фізичних, хімічних, механічних властивостей предметів;
- подумки поринати у світ, здавалося б, сухих позначень і зосереджуватися на відомостях, які вони несуть у собі;
- уявляти й сприймати характеристики реальних явищ або об'єктів, що стоять за знаками;

- особливі вимоги професії цього типу пред'являють до уваги.

Предметом праці для представників більшості професій типу «людина — знакова система» є:

- тексти рідною або іноземною мовою (редактор, коректор, друкарка, діловод, телеграфіст, оператор комп'ютерного набору);
 - цифри, формули, таблиці (програміст, оператор ЕОМ, економіст, бухгалтер, статистик):
креслення, схеми, карти (конструктор, інженер-технолог, кресляр, копіювальник, штурман, геодезист);
 - звукові сигнали (радист, стенографіст, телефоніст, звукооператор).
- Психологічні вимоги професій «людина — знакова система»:
- гарна оперативна й механічна пам'ять;
 - здатність до тривалої концентрації уваги на абстрагованому (знаковому) матеріалі;
 - гарне розподіляння і переключення уваги;
 - точність сприйняття, вміння бачити те, що стоїть за умовними знаками;
 - посидючість, терпіння;
 - логічне мислення.

Картка 4. «Людина — художній образ».

Найважливіші вимоги, які пред'являють професії, пов'язані з образотворчою, музичною, літературно-художньою, акторсько-сценічною діяльністю людини:

- наявність здібності до мистецтв;
- творча уява;
- образне мислення;
- талант;
- працьовитість.

Предметом праці для представників більшості професій типу «людина — мистецтво» є:

- художній образ, способи його вибудовування.

Фахівцям у цій галузі доводиться стикатися з такими видами діяльності:

- створення, проектування художніх творів (письменник, художник, композитор, модельєр, архітектор, скульптор, журналіст, хореограф);
- відтворення, виготовлення різних виробів за зразком (ювелір, реставратор, гравер, музикант, актор, столяр - червонодеревець);
- розмноження художніх творів у масовому виробництві (майстер із розпису порцеляни, шліфувальник по каменю й кришталю, маляр, друкар).

Психологічні вимоги професій «людина — мистецтво»:

- художні здібності;
- розвинене зорове сприйняття;
- спостережливість, зорова пам'ять;
- наочно-образне мислення;
- творча уява;
- знання психологічних законів емоційного впливу на людей.

Картка 5. «Людина — людина».

Навіть вибираючи професію, не пов'язану безпосередньо зі спілкуванням, ви вчините правильно, якщо звернете увагу на товариськість і контактність. Зважте, до кого ви волієте — до людей чи до себе? Із ким би ви хотіли спілкуватися — із собою чи з іншими? Головний зміст праці в професіях типу «людина — людина» зводиться до взаємодії між людьми. Якщо не налагодиться ця взаємодія, то не налагодиться і робота. Якості, необхідні для роботи з людьми:

- стійкий гарний настрій у процесі роботи з людьми;
- потреба в спілкуванні;
- здатність подумки ставити себе на місце іншої людини, швидко розуміти наміри, помисли, настрої людей;
- уміння розбиратися в людських стосунках;

- гарна пам'ять (уміння утримувати в голові імена й особливості багатьох людей);
- уміння знаходити спільну мову з різними людьми;
- терпіння тощо.

Предметом праці для представників більшості професій типу «людина — людина» є:

- люди.

Фахівцям у цій галузі доводиться стикатися з такими видами діяльності:

- виховання, навчання людей (вихователь, учитель, спортивний тренер);
- медичне обслуговування (лікар, фельдшер, медсестра, нянька);
- побутове обслуговування (продавець, перукар, офіціант, вахтер);
- інформаційне обслуговування (бібліотекар, екскурсовод, лектор);
- захист суспільства й держави (юрист, міліціонер, інспектор, військовослужбовець).

Психологічні вимоги професій «людина — людина»:

- прагнення до спілкування, уміння легко вступати в контакт із незнайомими людьми;
- стійке гарне самопочуття при роботі з людьми;
- доброзичливість, чуйність;
- витримка;
- уміння стримувати емоції;
- здатність аналізувати поведінку оточуючих і своє власне, розуміти наміри й настрої інших людей, здатність розбиратися у взаєминах людей, уміння владжувати конфлікти між ними, організувати їхню взаємодію;
- здатність подумки ставити себе на місце іншої людини уміння слухати, враховувати думку іншої людини;
- здатність володіти мовою, мімікою, жестами;
- розвинена мова, здатність знаходити спільну мову з різними людьми;
- уміння переконувати людей;

- акуратність, пунктуальність, зібраність;
- знання психології людей.

(Учні презентують роботу випереджального характеру в групах відповідно до схеми класифікації професій. Форма презентації довільна.)

6. Портрет професіонала (слайд 10)

Учитель. Якими ж якостями має володіти справжній професіонал, незалежно від того, у якій сфері діяльності він працює?

7. Підсумок роботи. «Відкритий мікрофон».

Чи вдалося нам знайти відповідь на наше проблемне питання?

Що особисто для себе винесли ви з нашої зустрічі?

Які висновки зробили?

Чи «придбав» хтось із вас на ярмарку собі професію? Яку?

Що ще ви хотіли б дізнатися про професії?

Яку тему для наступної зустрічі ви пропонуєте?

Учитель. Завершити нашу розмову хочеться словами К. Ушинського (слайд 11): «Якщо ви вдало виберете працю і вкладете в неї душу, то щастя саме вас знайде».

- що вплинуло на ваш вибір?

9. Психологічне навіювання позитивізму

Учитель. Нехай у вашому житті все складеться вдало, не буде в ньому чорних смуг. Побажайте чогось позитивного один одному, собі — це неодмінно здійсниться. *(Можна використати форму письмових побажань.)* Недаремно ж кажуть: «Хороше трапляється з хорошими людьми». Успіхів вам!

Додаток.

Допоміжні матеріали до заходу.

Пам'ятка учасника круглого столу

- Говоріть просто, ясно, логічно, послідовно.
- Уникайте образливих реплік, поважайте опонента, прагніть зрозуміти його точку зору.
- Уважно вислуховуйте думки тих, хто виступає.
- Умійте визнавати критику.
- Пам'ятайте, що найкращі докази — аргументи і факти.

Зразок учительської презентації (слайди).

- Вибір професії, або Задача з багатьма невідомими.
- Всі разом ми — найкращий клас. І це ми доведемо ще не раз.
- Як не розгубитися серед розмаїття шляхів у майбутнє?
- Життя — це ряд зусиль. Ми бачимо мету, але не завжди бачимо дорогу.

(В. Шкловський.)

Мета зустрічі за «круглим столом»:

- підвищити рівень поінформованості з питань профорієнтації;
- розширити знання про світ професій;
- показати важливість та позитивні сторони правильно обраної роботи;
- розвивати в собі риси майбутнього професіонала.

Які чинники зумовлюють вибір людиною тієї чи іншої професії?

- Схильність.
- Позиція друзів.
- Позиція школи.
- Особисті і професійні плани.
- Здібності.
- Рівень домагань на громадське визнання.
- Поінформованість.
- Позиція старших членів родини.

На що впливає вибір професії?

- Визначає подальше життя.
- Визначає успішність самореалізації, соціалізації, кар'єрного і професійного зростання.

Портрет професіонала:

- дисциплінований;
- організований;
- акуратний;
- пунктуальний;
- відповідальний;
- комунікабельний.

